

Datum

2020-02-27

Vår referens

Lars G Larsson

Utvecklingssekreterare

lars.g.larsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Granskning av arbetet med att förebygga avhysningar SR-2020-8 ASN-2019-18907

Sammanfattning

Malmö stadsrevisionen har granskat om arbetsmarknads- och socialnämndens arbete med att förebygga avhysningar är ändamålsenligt. Stadsrevisionen har överlämnat en granskningsrapport, *Fördjupad granskning. Arbetet med att förebygga avhysningar*, där det framgår bedömningar och rekommendationer i syfte att förbättra verksamheten.

Stadsrevisionens sammanvägda bedömning är att arbetet med att förebygga avhysningar inte är helt ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på flera delbedömningar utifrån granskningens revisionsfrågor.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över granskningens resultat och ge svar på vilka åtgärder som nämnden planerar utifrån stadsrevisionens bedömningar och rekommendationer. Arbetsmarknads- och socialnämnden ombeds även att svara på när de planerade åtgärderna senast ska vara genomförda. Senast den 15 januari 2021 ska arbetsmarknads- och socialnämndens avge ett andra yttrande som ska ge svar på vilka åtgärder som har vidtagits samt resultatet av dessa.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att stadsrevisionen belyser viktiga förbättringsområden och att bedömningarna och rekommendationerna är relevanta. Flertalet av rekommendationerna ligger i linje med pågående eller planerat arbete.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende Malmö stadsrevisions granskning av arbetet med att förebygga avhysningar.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till Malmö stadsrevision.
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att till nämndens sammanträde i december 2020 återkomma med en uppföljning i enlighet med stadsrevisionens beslut.

Beslutsunderlag

- Missiv- Granskning av arbetet med att förebygga avhysningar SR-2020-8
- Fördjupad granskning- Granskning av arbetet med att förebygga avhysningar SR-2020-8
- G-Tjänsteskrivelse ASN 200326 Yttrande Fördjupad granskning av arbetet med att

förebygga avhysningar

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2020-03-05

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2020-03-12

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2020-03-26

Beslutet skickas till

Revisorskollegiet

Ärendet

Kommunfullmäktige har i budget för 2019 framhållit att mer behöver göras för att minska hemlösheten. Avhysningar från bostäder är en del av hemlöshetsproblematiken. I arbetsmarknads- och socialnämndens budget för 2019 återfinns åtagande om att nämndens förvaltning ska verka för att inga barnfamiljer blir avhysta.

Antalet avhysningar i Malmö har ökat mellan åren 2017 och 2018. Malmö stads förtroendevalda revisorer har beslutat att granska om arbetsmarknads- och socialnämnden säkerställer att det finns ett ändamålsenligt arbete med att förebygga avhysningar.

Senast den 15 januari 2021 ska arbetsmarknads- och socialnämndens avge ett andra yttrande som ska ge svar på vilka åtgärder som har vidtagits under 2020 samt resultatet av dessa.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att Malmö stadsrevision belyser flera viktiga förbättringsområden inom arbetet med att förebygga avhysningar och att bedömningarna och rekommendationerna är relevanta. Flertalet av rekommendationerna ligger i linjer med pågående eller planerat arbete.

Stadsrevisionens sammanvägda bedömning efter granskningen är att arbetsmarknads- och socialnämndens arbete med att förebygga avhysningar inte är helt ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på flera delbedömningar utifrån nedanstående åtta revisionsfrågor.

1. Finns det aktuella styrdokument för arbetet med att förebygga avhysningar?
2. Registreras alla inkomna underrättelser?
3. Har en bekräftelse på mottagandet av underrättelsen skickats till Kronofogden och hyresgästen samma dag?
4. Präglas det vräkningsförebyggande arbetet av likvärdighet i tillgången till stöd och hjälp?
5. Finns det en fungerande samverkan mellan vräkningsförebyggarna och övriga delar av arbetsmarknads- och socialförvaltningen?
6. Finns det en fungerande samverkan mellan vräkningsförebyggarna och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen, MKB samt andra hyresvärdar och Kronofogden?

7. Är socialtjänsten på plats vid avhysningar?

8. Finns det en uppföljning och återrapportering till nämnden avseende arbetet med att förebygga avhysningar?

Malmö stadsrevisions bedömningar och rekommendationer

Efter granskningen av arbetet med att förebygga avhysningar gör stadsrevisionen följande bedömningar.

- Det finns inte aktuella styrdokument för arbetet med att förebygga avhysningar.
- Inkomna underrättelser registreras. Tillräckliga underlag saknas dock för att med säkerhet bedöma om samtliga underrättelser har registrerats under år 2019.
- Bekräftelser på mottagandet av underrättelser skickas inte alltid till Kronofogden och hyresgästen samma dag.
- Det vräkningsförebyggande arbetet präglas inte fullt ut av likvärdighet i tillgången till stöd och hjälp.
- Det finns i huvudsak en fungerande samverkan med övriga delar av arbetsmarknads- och socialförvaltningen.
- Det finns en fungerande samverkan med MKB Fastighets AB och Kronofogden.
- Det finns delvis en fungerande samverkan med andra hyresvärdar än MKB.
- Det finns inte en fungerande samverkan med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen samt funktionsstödsförvaltningen.
- Socialtjänsten har varit på plats vid samtliga avhysningar utom två under perioden januari – oktober år 2019.
- Det finns en uppföljning och återrapportering avseende arbetet med att förebygga avhysningar. Uppföljningen och återrapporteringen bedöms dock inte som tillräcklig.

Nedan beskrivs vilka åtgärder som planeras med anledning av de bedömningar och rekommendationer som redovisas i granskningen. Det framgår även när åtgärderna senast ska vara genomförda.

Åtgärderna beskrivs utifrån de rekommendationer som stadsrevisionen har gett i sin granskning, det vill säga vad nämnden rekommenderas att säkerställa.

Vissa åtgärder riktar sig mot flera av stadsrevisionens rekommendationer.

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att det finns ändamålsenliga styrdokument för arbetet med att förebygga avhysningar.

Arbetsmarknads- och socialnämndens förvaltning kommer senast den 31 maj 2020 att besluta om en gemensam arbetsprocess för det vräkningsförebyggande arbetet.

I samband med att arbetsprocessen beslutas kommer den att implementeras inom förvaltningen.

Arbetsprocessen kommer bland annat att innehålla rutiner och processer för hur

underrättelser ska hanteras och registreras, intern samverkan, hur kontakt ska tas med olika grupper av hushåll som riskerar avhysning, samarbete och bekräftelse om mottagande av underrättelse från Kronofogdemyndigheten, hyresvärdar och bostadsrättsföreningar. Den kommer också innehålla ett avsnitt som förtydligar att vid behov ta kontakt med andra förvaltningar. I ett senare skede kommer den att kompletteras med tydligare rutiner och processer avseende samverkan med hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen. Se vidare under rekommendation 7.

2. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att samtliga underrättelser hanteras och registreras på ett ändamålsenligt sätt.

Den arbetsprocess som beskrivs under rekommendation 1 kommer att säkerställa att underrättelser hanteras och registreras på samma sätt.

En gemensam process kommer också att skapa bättre statistik och underlag för analys, återrapportering och uppföljning av verksamheten.

3. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att det finns en tydlig information till hyresvärdarna om underrättelser samt att hyresvärdarna har en tydlig kontaktkanal in till arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Hyresvärdarna och bostadsrättsföreningarna har ett eget ansvar att hålla sig informerade om sin lagstadgade skyldighet att underrätta socialnämnden vid uppsägning eller störning. Det finns ett behov att nämnden har tydlig information lättillgänglig för hyresvärdar och bostadsrättsföreningar om hur kontakt tas och underrättelser skickas till arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Senast den 31 maj kommer sådan information att finnas tillgänglig på kommunens hemsida (malmo.se).

4. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att bekräftelser på mottagandet av underrättelser skickas till Kronofogden och hyresgästen samma dag.

Den gemensamma arbetsprocessen som beskrivs under rekommendation 1 kommer att säkerställa detta.

5. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att den vräkningsförebyggande verksamheten präglas av likvärdighet i tillgången till stöd och hjälp.

Den gemensamma arbetsprocessen (se rekommendation 1) syftar till att skapa en likvärdighet i tillgång till stöd och hjälp för personer som riskerar avhysas från sin bostad.

Sedan den 1 februari 2020 gäller en ny organisation inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen där förvaltningen är indelad i tre verksamhetsområden. Det vräkningsförebyggande arbetet kommer att vara organiserat inom ett av dessa verksamhetsområden med en gemensam ledning och styrning.

Arbetet med den nya organisationen pågår. En del av arbetet handlar om att analysera

vilka resurser som finns och hur dessa är fördelade och vid behov omfördela resurser för att säkerställa att tillgången på stöd och hjälp är likvärdig i hela staden.

6. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att det inom det vräkningsförebyggande arbetet finns en fungerande samverkan med andra hyresvärdar än MKB.

En tydlig information till hyresvärdar och bostadsrättsföreningar kommer att öka förutsättningar för ett bra samarbete (se rekommendation 3).

Granskningen visar att det finns ett väl fungerande samarbete med MKB och i flera fall med de större hyresvärdarna. Det är viktigt att nämnden har kontinuerliga möten om samarbete och rutiner med större hyresvärdar. I kommunen finns ett stort antal små hyresvärdar som förvaltar enstaka fastigheter. Det är inte möjligt för nämnden att ha samma typ av regelbundna möten med dessa.

Den gemensamma arbetsprocessen (se rekommendation 1) kommer att säkerställa att det finns tydliga rutiner som säkerställer att samverkan fungerar med alla hyresvärdar och bostadsrättsföreningar när ett hushåll riskerar avhysning på grund av störning eller obetald hyra/månadsavgift.

7. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att det inom det vräkningsförebyggande arbetet finns en fungerande samverkan med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen samt funktionsstödsförvaltningen.

Samverkan mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen, hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen behövs i många olika typer av ärenden, inte minst de som rör personer som riskerar att avhysas från sin bostad.

I den gemensamma arbetsprocessen (se rekommendation 1) kommer det att finnas ett avsnitt om vikten av att vid behov samverka med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen. Det handlar exempelvis om när en hyresgäst har behov av insatser och stöd och hjälp som dessa förvaltningar ansvarar för och/eller när en samverkan behövs för att hjälpa brukaren att behålla sin bostad.

Ledningen för de tre socialförvaltningarna ovan har år 2019 initierat en översyn av samverkan över förvaltningsgränserna. Tjänstepersoner från de tre förvaltningarna arbetar med att se över hur samverkan sker på bästa sätt då brukare har behov av stöd eller insats från mer än en av dem. Uppdraget gäller brukare i behov av olika stöd och hjälp, bland annat vid risk för avhysning från sin bostad.

Översynen görs för att säkerställa att ingen brukare ”hamnar mellan stolarna” på grund av organisatoriska mellanrum. Uppdraget ska vara slutfört i juni 2020 och utförs med stöd av tjänstedesign vilket innebär att både brukare, närstående och medarbetare medverkar. När översynen är genomförd kommer det att finnas behov av att ta fram konkreta rutiner och processer som gäller samverkan i olika typer av ärenden, exempelvis samverkan vid risk för avhysningar.

Inom området socialpsykiatri pågår ett arbete med att ta fram ett avtal, en överenskommelse, mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen om samverkan som gäller alla målgrupper som kan vara

gemensamma för de båda förvaltningarna. Bakgrunden till arbetet är en otydlighet i ansvarsfördelningen när det gäller personer som har psykisk ohälsa eller psykiska funktionsnedsättningar. Planeringen är att ett avtal, en överenskommelse, ska vara klar senast den 30 juni 2020.

8. Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas säkerställa att det finns en tillräcklig uppföljning och återrapporering av arbetet med att förebygga avhysningar.

Den gemensamma arbetsprocessen (se rekommendation 1) kommer att säkerställa att hela förvaltningen kommer att registrera inkomna ärenden och avhysningsärenden på samma sätt. Därigenom förbättras underlag för uppföljning och återrapporering av arbetet med att förebygga avhysningar.

Återrapporering till nämnden av arbetet med att förebygga avhysningar kommer bland annat att ske i samband med årsanalys.

I den årliga rapporten om kartläggning av hemlösheten och insatser för hemlösa kommer arbetet med att förebygga avhysningar att få ett större utrymme. På detta sätt kommer nämnden att få en tillräcklig återrapporering av arbetet.

Ansvariga

Petra West Stenkvisst Enhetschef

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef